

Radionice o intelektualnom vlasništvu

Ured za transfer tehnologije organizirao je više radionica o osnovama intelektualnog vlasništva, upravljanju intelektualnim vlasništvom u istraživačkim projektima te komercijalizaciji inovacija. Nakon prvih radionica u listopadu i studenom 2008. koje su bile namijenjene svim istraživačima, organizirane su radionice posvećene pojedinim znanstvenim područjima.

Tako su dosad održane radionice za prirodno i tehničko (prosinac 2008.), društveno i humanističko (siječanj 2009.), biomedicinsko i biotehničko područje te umjetničko područje i dizajn (ožujak 2009.).

U planu je radionica na temu informacijsko-komunikacijske tehnologije te radionice posvećene ciljanim temama upravljanja intelektualnim vlasništvom.

Raspored radionica možete pogledati na mrežnoj stranici: <http://technology.unizg.hr>

Radionice o Sedmome okvirnom programu (FP7)

U studenom 2008. godine i u siječnju 2009. godine Ured za istraživanje organizirao je 4 radionice o Sedmome okvirnom programu. Dvije su radionice bile namijenjene znanstvenicima iz tehničkih znanosti, a dvije znanstvenicima iz prirodnih i biotehničkih znanosti. Održane su radionice temeljnog i naprednog stupnja. Na svakoj je od navedenih radionica sudjelovalo 35 - 60 znanstvenika.

Za drugu polovicu akademske godinu 2008./09. u planu je održavanje još četiri radionice o Sedmome okvirnom programu: za znanstvenike iz biomedicinskih znanosti u ožujku, a za znanstvenike iz društvenih i humanističkih znanosti u svibnju.

Obavijest o održavanju radionica možete pronaći na mrežnoj stranici: <http://projects.unizg.hr>

Pravilnik o Uredu za transfer tehnologije

Pravilnik o Uredu za transfer tehnologije usvojen je na sjednici Senata održanoj 16. prosinca 2008., čime su stečeni uvjeti za obavljanje temeljnih funkcija Ureda. Pravilnik precizno definira proceduru pravne zaštite i komercijalizacije inovativnih rezultata istraživačkog i stručnog rada koju Ured provodi u ime Sveučilišta u Zagrebu.

Uz proceduru komercijalizacije Pravilnik propisuje i druge zadatke Ureda kao što su organizacija radionica i seminara o transferu tehnologije i zaštiti intelektualnog vlasništva. Ured također provodi edukaciju te pruža stručnu pomoć u upravljanju intelektualnim vlasništvom u izvođenju istraživačkog i stručnog rada.

POZIV ISTRAŽIVAČIMA

Ured za transfer tehnologije raspolaže sredstvima za pravnu zaštitu i komercijalizaciju inovativnih rezultata vaših istraživanja.

Obratite nam se i mi ćemo procijeniti tehnički i komercijalni pristup vaših rezultata istraživanja te osigurati financiranje za najprikladniji put pravne zaštite intelektualnog vlasništva i put komercijalizacije (*route to market*) uz zajamčenu shemu raspodjele.

Tekst pravilnika i shema komercijalizacije nalaze se na mrežnim stranicama Ureda za transfer tehnologije: <http://technology.unizg.hr>

TEMPUS projekt: Example of Excellence for Joint (Degree) Program Development in South-Eastern Europe (JOINSEE)

Od 2. - 4. veljače 2009. godine, u Auli Sveučilišta u Grazu (Karl-Franzens-Universität Graz), održan je uvodni sastanak (*Kick-Off Meeting*) TEMPUS projekta: *Example of Excellence for Joint (Degree) Program Development in South-Eastern Europe* (JOINSEE). Koordinatorica je projekta prorektorica za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Grazu, prof. dr. sc. Roberta Maierhofer.

Sastanku je prisustvovalo 90 predstavnika iz 22 partnerske ustanove. Cilj je projekta uspostaviti četiri međunarodno priznata združena programa na diplomskoj razini koji bi, imajući u vidu njihovu održivost i osiguranje kvalitete, bili najbolji primjeri prakse u ovom dijelu Europe. To su sljedeći združeni studiji: *Cultural Sociology; History of South-Eastern Europe; Modern Language Teaching* te interdisciplinarni združeni studij *South Eastern European Studies*.

Sveučilište u Zagrebu sudjeluje u izradi i pripremi dvaju združenih programa. To su združeni studij *History of South-Eastern Europe* i interdisciplinarni združeni studij *South Eastern European Studies*.

Promocije doktora znanosti na Sveučilištu u Zagrebu

Svečane promocije doktora znanosti na Sveučilištu u Zagrebu za akademsku godinu 2008./2009. održat će se u lipnju i rujnu 2009. godine.

Sveučilište u Zagrebu u tu je svrhu pripremlilo računalnu aplikaciju koju će ispunjavati doktori znanosti koji pristupaju promociji. Iz te baze podataka uzimat će se podatci potrebni za izdavanje knjige doktora znanosti te će se koristiti istovremeno za trajnu pohranu podataka o svim doktorima znanosti.

Prva najavljena svečana promocija doktora znanosti bit će održana u nedjelju, 14. lipnja 2009. s početkom u 11.00 sati u Hrvatskom narodnom kazalištu.

Glavni urednik:
Hrvoje Mataković

Urednici:
Zrnka Kušen
Arijana Mihalić
Vlatka Petrović
Katarina Prpić
Melita Kovačević

Kontakt:
zrnka.kusen@unizg.hr
hrvoje.matakovic@unizg.hr
arijana.mihalic@unizg.hr
vlatka.petrovic@unizg.hr
katarina.prpic@unizg.hr

Lektura: Lidija Cvikić
Tisak: Sveučilišna tiskara d.o.o.

URED ZA ISTRAŽIVANJE

mr. sc. Hrvoje Mataković, Zvonimirova 8, 10000 Zagreb
Tel: 01/4698-136, E-mail: hrvoje.matakovic@unizg.hr,
<http://projects.unizg.hr>

URED ZA TRANSFER TEHNOLOGIJE

dr. sc. Vlatka Petrović, Zvonimirova 8, 10000 Zagreb
Tel: 01/4698-164, E-mail: vlatka.petrovic@unizg.hr,
<http://technology.unizg.hr>

ZNATE

Sveučilište u Zagrebu - Znanost i tehnologija

Službeno otvorenje TEMPUS projekta OPUS

U ponedjeljak, 9. veljače 2009. godine, u Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu obilježen je službeni početak rada TEMPUS projekta "Opening University towards Society: Linking Education-Research-Innovation" (OPUS).

Koordinatorica projekta je prorektorica za znanost i tehnologiju Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Melita Kovačević, a domaćin službenog otvaranja i početka rada projekta bio je rektor prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš.

Otvaranju su nazočili: Vedrana Ligutić, predstavnik Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj, Ivana Puljiz, ravnateljica Uprave za međunarodnu suradnju i europske integracije Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH, Gordana Cukar, predstavnik Nacionalnog Tempus ureda, dekan i sastavnica Sveučilišta u Zagrebu te predstavnici partnerskih institucija koje sudjeluju u projektu.

Konzorcij ovog projekta čine 23 institucije iz Hrvatske i inozemstva.

Početak rada TEMPUS projekta Opening University towards Society: Linking Education-Research-Innovation (OPUS)

Predstavnici 23 organizacije partnera iz osam europskih zemalja sastali su se 9. i 10. veljače na Sveučilištu u Zagrebu kako bi započeli s provođenjem trogodišnjeg projekta kojemu je cilj otvoriti Sveučilište prema društvu i pojačati veze između sveučilišnog obrazovanja, istraživanja te inovacija i suradnje s gospodarstvom.

Sveučilište u Zagrebu voditelj je ovog projekta kojemu je Europska komisija putem programa TEMPUS dodijelila gotovo 800.000 eura prepoznavši značaj projekta za razvoj Hrvatske i tri druge zemlje iz regije koje su u njega uključene. TEMPUS projekt OPUS trenutačno je jedan je od samo dva TEMPUS projekta u kojima je voditelj hrvatska ustanova što u dosadašnjem financiranju putem tog programa to nikad nije bio slučaj.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa kao partner aktivno sudjeluje u TEMPUS projektu OPUS uz sveučilišta iz Rijeke, Osijeka, Zadra i Dubrovnika te Institut Ruđer Bošković. Kao predstavnici gospodarstva u Republici Hrvatskoj, u projekt su se uključile vodeće tvrtke: Podravka, Ericsson Nikola Tesla i Končar - Institut za elektrotehniku.

U projekt su uključena sveučilišta iz Bosna i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije s aktivnim sudjelovanjem ili uz potporu resornih ministarstava svojih zemalja. U projektu također sudjeluju vrhunska istraživačka sveučilišta iz Europske unije koja su uspostavila aktivnu suradnju s gospodarstvom: Sveučilište u Leuven (Belgija), Sveučilište Pierre i Marie Curie (Francuska), Sveučilište u Beču (Austrija) te propulzivno Sveučilište u Saarlandu (Njemačka) koje je ekonomski preporodilo svoju regiju.

TEMPUS projekt OPUS pokrenuti će nove institucionalne i zakonodavne mjere značajne za reformu visokoga obrazovanja upravo na području tzv. „trokuta znanja“ - jačanja veza između obrazovanja, istraživanja i inovacija.

Dr. sc. Lucas Zinner, Sveučilište u Beču
Zamjenik direktora Odjela za znanost i međunarodnu suradnju

Opišite posljedice novog austrijskog Zakona o sveučilištima koji je donesen 2002. godine, posebno njegove odredbe koje se odnose na autonomiju sveučilišta, financijsku samostalnost i

organizacijske slobode.

Važna odredba u Zakonu o sveučilištima iz 2002. godine propisuje kombinaciju odlučivanja i odgovornosti za donesene odluke, kao i za nadzorne i savjetodavne aktivnosti. Viša su tijela sveučilišta Sveučilišna vijeća (koja dijelom imenuje austrijska savezna vlada i to na prijedlog odgovornog ministra, dijelom ih bira Senat, a dijelom ih sporazumno imenuju navedene dvije skupine članova), Rektorat (koji se sastoji od rektora i četiri prorektora s definiranim ovlastima i zadacima) i Senat. Osim ovih odredbi koje se odnose na upravna tijela, postoji nekoliko drugih organizacijskih odredbi tako da sveučilišta mogu usvojiti vlastite instrumente u pravilnicima koje sami donose.

Rektorat je ojačan u smislu ovlasti donošenja odluka i sposobnosti da samostalno djeluje i financira se. On može imati dalekosežan utjecaj na sveučilišne ciljeve i načine na koji se oni ostvaruju podnošenjem organizacijskoga i razvojnoga plana koji daje dovoljno slobode za razvijanje određenih mjera i prilagođavanje organizacijske strukture potrebama sveučilišta, a uzimajući u obzir akademsku zajednicu i administraciju. Osim toga, Rektorat je zadužen za imenovanje čelnika organizacijskih jedinica i raspodjelu proračuna.

Sveučilišno je vijeće nadzorno tijelo, ono usvaja organizacijski i razvojni plan koji podnosi Rektorat, a time također dalekosežno utječe na financijsko i kadrovsko planiranje. Mandat Sveučilišnog vijeća također uključuje izbor i razrješenje rektora i prorektora.

Senat je tijelo u kojemu su zastupljene različite skupine i koje ponajprije odlučuju o akademskim pitanjima. U tome su tijelu profesori u većini, a studenti moraju biti zastupljeni s najmanje 25 posto članova (5 od 18). Senat sudjeluje u oblikovanju zahtjeva i ciljeva unutar sveučilišta. Senat je također zadužen za pitanja vezana uz nastavni program, a ima i ključnu ulogu u svim vrstama nove regulative vezane uz doktorske studije.

Financijska autonomija sveučilišta podrazumijeva autonomiju upravljana vlastitim sredstvima, od kojih većina i dalje dolazi iz državnog proračuna. Na temelju tzv. Sporazuma o provođenju sveučilištima su dodijeljeni trogodišnji globalni proračuni s namjerom da bi im se omogućili uspostava vlastitih prioriteta i razvoj vlastitih specifičnih profila što u konačnici dovodi do razvoja vlastite politike.

Kako je provedena reforma trećeg obrazovnog ciklusa? S kojim ste se problemima susreli? Kako vidite budućnost doktorskih studija na Sveučilištu u Beču? Kako ste povezali doktorske studije i transfer znanja?

Zakon o sveučilištima iz 2002. godine obvezao je sva austrijska sveučilišta da s početkom 2009. godine ponude svojim novim kandidatima na doktorskim studijima isključivo trogodišnji program studiranja. Kao krajnji rezultat Sveučilište u Beču u potpunosti je preoblikovalo svoj treći ciklus. Prvi i drugi ciklus karakterizira vrlo detaljan kurikulum, a doktorski se studiji u svojim programima prilagođavaju individualnim potrebama doktorskih kandidata te njihovim doktorskim disertacijama.

Struktura je jasno definirana pravilima komunikacije i pisanim pravilima te zadacima ustanove, mentora i doktorskih kandidata. Ključni je element mentorski ugovor koji se dovršava i potpisuje nakon što student predstavi svoj nacrt rada pred članovima fakultetom. Godišnji program uključuje izvješća o napretku te buduće planove koji mogu uključiti: sudjelovanje na predavanjima, na konferencijama ili na radionicama o prenosivim vještinama. Kako bi naglasili značaj ovih radionica, Sveučilište u Beču trenutno za njih uspostavlja institucionalni okvir. Sadržaj tih radionica obuhvatit će znanstvene vještine poput pisanja znanstvenog rada, strukture i kakvoće rada, usvajanja znanja o procesu pisanja rada; vještine upravljanje poput organiziranja, rukovođenja vremenom i projektima te razne vještine za razvoj karijere poput upoznavanja s pravima intelektualnog vlasništva. Sve ove radionice pomoći će doktorantima da povećaju uspješnost svojih disertacija, da lakše pronađu posao te postanu poduzetnici.

Ukratko opišite politiku transfera tehnologije na Sveučilištu u Beču. Kako ste definirali politiku transfera tehnologije?

Provođenjem novog Zakonu o sveučilištima iz 2002. godine Sveučilište u Beču napravilo je pomak od privilegije profesora na institucionalno vlasništvo. Tijekom procesa tih promjena mnogo se truda stavilo na komunikaciju o novim pravilima te na odgovornosti unutar Sveučilišta. U središtu rasprava bilo je povećanje svjesnosti o pravima intelektualnog vlasništva te konzultantske usluge. Kako bi se pokrenuo proces, koji počinje sa otkrivanjem izuma, a završava konkretnom komercijalizacijom, 2004. godine osnovan je Ured za transfer tehnologije te je zaposlena jedna osoba koja je dobila potporu naših internih pravnih savjetnika. Ured je dio Odjela za istraživanja (Research Service) kako bi postigao sinergiju ljudi različitih znanjima te razvio blisku suradnju sa samim istraživačima.

Unatoč polaganom rastu, Sveučilište u Beču prepoznalo transfer tehnologije kao integralnu sastavnicu Sveučilišne misije i pruža mu potporu. Licenciranje prava intelektualnog vlasništva strankama izvan Sveučilišta značajan je način realiziranja transfera tehnologije i nalazi se u središtu Sveučilišne politike. Ciljevi transfera tehnologije uključuju sljedeće: olakšavanje uspješnosti i transfera znanja i tehnologije sa Sveučilišta prema privatnom sektoru kako bi podupirali javni interes; podupiranje pronalazaka novih znanja i tehnologija; privlačenje sredstva za podupiranje sveučilišnih programa; pružanje usluga zaposlenicima Sveučilišta kako bi lakše provodili misiju Sveučilišta; promoviranje razvoja gospodarstva na lokalnoj i nacionalnoj razini. Sve ovo obično se provodi u bliskim konzultacijama s izumiteljima te uz podršku vanjskih konzultanata.

Razgovor s Tomasom Kunzom

Dr. Thomas Kunz, Sveučilište u Saarlandu
Voditelj projekata

U kojim su područjima znanosti najaktivniji znanstvenici sa Sveučilišta u Saarlandu? Koliko dio sveučilišnog proračuna iznose sredstva koja je pribavilo samo Sveučilište?

Najaktivniji znanstvenici mogu se pronaći na medicinskom fakultetu kao i na fakultetima prirodnih znanosti i tehnologije (računalne znanosti, farmacija, bioznanosti i biomaterijali). Proračun koji Sveučilište dobiva od Ministarstva za gospodarstvo i znanost iznosi oko 140 milijuna eura. Dodatnih su 46 milijuna eura sredstva za istraživanje koja su pribavljena od industrije te od javnih i privatnih ustanova.

Opišite Ured za transfer tehnologije na Sveučilištu u Saarlandu. Kako je organiziran Ured? Koje djelatnosti obavljate i koje usluge nudite znanstvenicima?

Kontaktni Ured za transfer tehnologije osnovan je 1985. godine i organizacijski pripada Uredu predsjednika Sveučilišta, čime se pokazuje velika važnosti Ureda za transfer tehnologije za Sveučilište u Saarlandu. Ured za transfer tehnologije podijeljen je u tri različita područja poslovanja: transfer tehnologije, kongresi i saj-

movi. Trenutno imamo 15 zaposlenika koji rade u tim područjima. U području transfera tehnologije osiguravamo putove za uspješnu suradnju i organiziramo sastanke s regionalnom industrijom. U odjelu poduzetništva nudimo prostor i laboratorije unutar sveučilišnog kampusa te administrativnu podršku.

Također održavamo predavanja i seminare s temama iz poduzetništva te organiziramo kongrese i sajmove za znanstvenike. Što se tiče prava intelektualnog vlasništva, evaluiramo izume nastale na Sveučilištu te prodajemo ili licenciramo izume nakon što su patentirani. Osim toga, pružamo i potporu pri stvaranju *spin-off* kompanija temeljenih na intelektualnom vlasništvu.

Koliko start-up tvrtki postoji na Sveučilištu u Saarlandu? Na koji im način Sveučilište pomaže u započinjanju s radom?

Od prosinca 1995. godine do veljače 2009. godine osnovano je 188 poduzeća te je u tim poduzećima otvoreno više od 1000 radnih mjesta. Također smo vrlo ponosni na činjenicu da se ugasilo samo 14 posto svih *start-up* kompanija. Sveučilište im pruža podršku dobrim uvjetima u „*Starterzentrumu*“, a osim naših stručnih programa, također im nudimo i edukacijske programe koje vode vanjski stručnjaci.

Možete li ukratko opisati Patent Marketing Agency Sveučilišta u Saarlandu?

Agencija je osnovana početkom 2002. godine, nakon izmjena Zakona o izumima i ukidanja tzv. „*professors privileges*“ prema kojoj su profesori-izumitelji bili jedini korisnici financijskih prihoda postignutih od komercijalizacije izuma. U ovom području trenutno su zaposlene 4 osobe. U agenciju pristižu svi izumi znanstvenika sa Sveučilišta u Saarlandu gdje ih se evaluira te odlučuje treba li Sveučilište zatražiti patentiranje. Agencija ne ispituje samo da li je pronalazak zaista nov, nego i postoji li tržište ili potencijalni kupci za patent. Naravno da se sav taj rad u većini slučajeva odvija u bliskoj suradnji s izumiteljima.

Opišite regionalnu mrežu Saarland-Lorraine-Luksemburg i načine suradnje između ove tri regije?

Regijama Saarland-Luxemburg-Lorraine (Saar-Lor-Lux) zajedničko jest što imaju istu gospodarsku prošlost - industriju ugljena i čelika koja je gotovo nestala u svim ovim regijama. Postoje programi za ekonomsku suradnju (poput, primjerice, Interreg programa Europske unije). Posebice u području znanosti pokušavamo izgraditi sveučilišta Velike regije koja uključuju Saarland-Luxemburg-Lorraine, kao i na zapadni dio područja Rheinland-Pfalz te donji dio Belgije (valonska regija). Između sveučilišta Velike regije potiče se razmjena studenata i suradnja u istraživanjima.

ZNATE LI...

Europska je unija u okviru REGPOT natječaja odobrila istraživačima sa Sveučilišta u Zagrebu tri projekta u ukupnoj vrijednosti većoj od 2,7 milijuna eura. Projekti će biti ostvareni u Sedmome okvirnome programu (FP7) koji je glavni instrument EU za financiranje znanstvenih projekata, odnosno njegovu podprogramu za istraživački potencijal manje razvijenih regija (*Research potential of Convergence Regions*). Od ukupno četiri projekta koja su odobrena Republici Hrvatskoj, tri su projekta istraživača Sveučilišta u Zagrebu.

Ovim programom potiče se ostvarenje punog istraživačkog potencijala Europske unije razvijanjem istraživačkih potencijala u manje razvijenim regijama Europe, a s ciljem jačanja istraživačkih kapaciteta institucija koje su perspektivne i imaju dobru međunarodnu suradnju.

Odobreni su sljedeći projekti sa Sveučilišta u Zagrebu:

- „*Unlocking the Croatian Textile Research Potentials*“ – voditeljica projekta: prof. dr. sc. Sandra Bischof Vukušić, Tekstilno-tehnološki fakultet; vrijednost projekta: 959.300 eura.
- „*Developing the Croatian Underwater Robotics Research Potential*“ - voditelj projekta: prof. dr. sc. Zoran Vukić, Fakultet elektrotehnike i računarstva; vrijednost projekta: 959.000 eura.
- „*Strengthening the solid state research capacities in Zagreb by introduction of the nuclear magnetic resonance method*“ - voditelj projekta: prof. dr. sc. Miroslav Požek, Prirodoslovno matematički fakultet - Fizički odsjek, vrijednost projekta: 844.245 eura.